

**LIIKENTEEN KULTTUURIPERINTÖAVUSTUKSET
MYÖNTEISET PÄÄTÖKSET (yhteensä 29 kpl)
Museovirasto 2022**

Kaikissa päätöksissä mainitaan kohde, perustelut sekä kohteen omistajan nimi, jos siihen on annettu suostumus.

ILMA-ALUKSET (3 kpl)

Fairchild OH-FCK tukiyhdistys Ry, Inkoo

Fairchild Arqus 24w-41

Esitetään 18 000 euroa ilma-aluksen siipien restaurointiin. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 36 000 euroa.

Fairchild OH-FCK operoi aluksi Yhdysvaltain ilmavoimissa ja sen jälkeen Iso-Britannian ilmavoimissa ja Iso-Britannian siviilirekisterissä. Suomeen ilma-aluksen osti vuonna 1952 Lentohuolto Oy, joka oli aikanaan Suomen tunnetuin liikelentoyhtiö. OH-FCK oli liikelento- ja lentokoulutusikätyössä, sittemmin sitä käytettiin myös mm. laskuvarjo- ja yleisölennätyksissä. Konetyyppinä Fairchild Arqus 24w-41 on ollut vahvasti vaikuttamassa Suomen sotien jälkeisen lentotoiminnan kehittymiseen 1950- ja 1960-luvuilla, jolloin kalustolta vaadittiin kestävyyttä ja operaatioympäristö oli hyvin kehittymätön. Fairchildeja käytettiin tuhansien lentojen verran matkustaja-, rahti- ja postiliikennekäytössä, ja sitä suosivat myös mm. uittoyhtiöt ja kansallinen terveydenhuolto. Raskaasta lentotyöstä johtuen tyyppin vastaavia koneyksilöitä on säilynyt vain muutamia.

Kaikki restaurointiin liittyvät tehtävät toteutetaan työsuojelumääräysten mukaisesti, ja työvaiheet tehdään konservaattorin sekä lentokelpoisuusvaatimuksen ohjeita noudattaen. Siipirungon valmistaminen työllistää mm. puuartsaanin, ja siipien verhoilu maalauksineen erikoisosaamista vaativan ilmailualan ammattilaisen. Kierrätys ja uusiokäyttö toteutetaan vanhoja osia kunnostamalla sekä muiden saman konetyypin varaosien käytöllä. Mikäli lentokelpoisuus vaatii uusien osien valmistamista, ne hankitaan laatukriteerit täyttävästä konepajasta. Käyttöturvallisuus- ja lentoturvallisuusasioissa toimintaa ohjaa ilmailumääräykset.

Fairchild OH-FCK kannatusyhdistys ry toimii yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaisesti, ja kaikki kiinnostuneet ovat tervetulleita mukaan yhdistyksen toimintaan. Yhdistyksen jäsenille ja muille kohteesta kiinnostuneille järjestetään hoitoon, käyttöön ja huoltoon liittyviä tapahtumia. Koneen historiasta ja hankkeesta kertova materiaali talletetaan kannatusyhdistyksen omaan arkistoon, ja sitä jaetaan digitaalisessa muodossa verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Koneelle on saatu Hangon lentokerhon hangaarista ympärivuotinen säilytyspaikka. Halli on lämmittämätön kuiva hangaari, jossa säilytetään muitakin lentokoneita. Lentokerho on aktiivisesti toimiva yhteisö, joka huolehtii hangaarin sekä siellä säilytettävien koneiden hoidosta ja turvallisuudesta. Hankkeen valmistuttua koneen lentokelpoisuus mahdollistaa esittelyn ja yleisölennätykset tapahtumissa ympäri maata.

Paradox Aviation Oy, Helsinki
Fouga CM.170 Magister 1960

Esitetään 30 000 euroa ilma-aluksen palauttamiseksi lentokuntoon. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 60 000 euroa.

Ranskalainen Fouga Magister on maailman ensimmäinen palveluskäyttöön otettu suihkuharjoituslentokone, jollaisia käytettiin Suomen ilmavoimien suihkukoneiden koulukoneena vuosina 1958–88. Valmet rakensi 62 Fougaa vuosina 1958–67 rakennuslisenssillä.

Avustettava ilma-alus lensi Suomen ilmavoimissa tunnuksella FM-16 vuodesta 1960 aina 1980-luvun alkupuolella saakka. Tämän jälkeen se siirrettiin Mänttään lentokoneasentajakouluun, jossa se oli kevyessä koulutusikätyössä. Koneetta ei ole tietojen mukaan purettu koulutusikätyön aikana, eikä siihen ole tehty minkäänlaisia modifikaatiota vaan se on säilynyt alkuperäistä vastaavassa kunnossa.

Hankkeen kaikki työt tehdään työsuojelumääräysten mukaisesti lentokelpoisuusvaatimuksen ohjeita noudattaen. Uusiokäyttö toteutuu vanhoja osia kunnostamalla sekä tarvittaessa muiden saman konetyypin varaosien käytöllä. Käyttöturvallisuus- ja lentoturvallisuusasioissa toimintaa ohjaa ilmailumääräykset.

Kaikki hankkeessa tehtävät toimenpiteet dokumentoidaan. Koneen historiasta ja hankkeesta kertova aineisto talletetaan omaan arkistoon, jossa siihen voi tutustua. Aineistoa tullaan jakamaan myös digitaalisessa muodossa verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Koneesta ja hankkeesta kiinnostuneille järjestetään tutustumiskäyntejä koneen kotihallissa Pyhtäällä. Jatkossa FM-16 on nähtävillä kotikentällään Pyhtäällä, ja kone osallistuu ilmailutapahtumiin Suomessa ja ulkomailla.

Fouga Magister vei aikanaan Suomen Ilmavoimat lopullisesti suihkukonekauteen ja muutaman koneen säilyminen lentokuntoisena on tukemisen arvoinen asia. Vanhat osaajat vähenevät kovaa vauhtia ja uudet oppivat vain tekemällä. Ammattitaidon ylläpitäminen on edellytys toiminnan jatkumiselle. FM-16 hankkeen avulla koulutetaan sekä mekaanikkoja että lentäjiä toimimaan koneen parissa, mikä mahdollistaa ilma-aluksen ylläpidon ja käytön pitkälle tulevaisuuteen. Hankkeella on erittäin huomattava työllistävä vaikutus.

Korpivaara Jouko Tapio, Helsinki
DeHavilland 82 A Tiger Moth 1941

Esitetään 13 500 euroa ilma-aluksen loppukokoonpanon ja huollon vaatimiin palkkakustannuksiin. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 27 000 euroa.

De Havilland D.H.82 Tiger Moth on englantilainen, kaksitasoinen ja kaksipaikkainen, yksimoottorinen alkeiskoulutuskone. Siviilikäytössä Tiger Mothia käyttivät useat lentokerhot mm. purjekoneiden hinaukseen. Hakemuksen kohteena oleva ilma-alus tuotiin Suomeen 1960 Rovaniemen ilmailukerhon vetokoneeksi. Suomessa on säilynyt toinen vastaava konetyypin edustaja.

Kaikki hankkeessa tehtävät toimenpiteet sekä käyttö-, korjaus - ja huoltohistoria dokumentoidaan. Entisöinnistä laaditaan YouTube-tyyppiset verkkosivut. Kunnostuskertomus on vapaasti saatavissa koulutukseen, ja kone voidaan lainata opetuskäyttöön. Ilma-alukseen voi tutustua tapahtumissa. Hankkeella on huomattava työllistävä vaikutus.

RAIDELIIKENNE (5 kpl)

Museorautatieyhdistys ry, Jokioinen
Museorautatien kunnostushanke

Esitetään avustusta Jokioinen–Humppila välisen junaradan kunnostukseen 30 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 40 000 euroa.

Jokioisten Museorautatie sijaitsee Lounais-Hämeessä, Jokioisten ja Humppilan kuntien alueella. Museorautatie on osa vuosina 1898–1974 toiminutta Jokioisten Rautatietä. Nykyisin käytössä oleva 14 kilometrin pituinen rataosuus on valtakunnallisesti tunnettu ja tunnustettu tekninen ja kulttuurihistoriallinen muistomerkki, joka on Lounais-Hämeen tärkeimpiä matkailunähtävyyksiä. Radan liikennöitävässä kunnossa pitäminen edellyttää suunnitelmallista, vuosittaista pölkynvaihtoa ja kunnossapitoa.

Ammattimaisesti toteutettu suunnitelma, jonka kustannukset perustuvat toteutuneeseen tietoon. Radan korjaus on edellytys toiminnan jatkumiselle ja tulorahoituksen turvaamiselle tulevina vuosina. Hanke säilyttää, elvyttää ja siirtää eteenpäin nuoremmille sukupolville mm. perinteisten topparoiikkien työmenetelmiä. Kunnossa oleva rata ja sillä hoidettava liikenne tarjoavat matkustajille muistoja mieleen tuovia ja uusia elämyksiä tuottavia kokemuksia. Toimiva museojunaliikenne tukee alueen muita kulttuurimatkailuhankkeita. Hanke työllistää työalan osaajia. Avustuksen myöntämistä puoltaa myös vapaaehtoisten osallistaminen ratatöihin sekä laajemmin myös museorautatietoimintaan sen kaikissa eri muodoissaan. Yhteisön toiminta on avointa ja tasa-arvoista.

Rautatiemuseon Säätiö, Hyvinkää
Paikallisjunavaunu Ek 1004, 1927

Esitetään 7 600 euroa vaunun Ek 1004 entisöintiin. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 15 200 euroa.

Ek 1004 on ainoa kokonaisuutena säilynyt yksikkö sarjassa, jota käytettiin pääasiassa Helsingin paikallisjunaliikenteessä. Kyseinen yksikkö poistettiin paikallisjunaliikenteestä vuonna 1965.

Laadukkaasti suunniteltu ammatillisen museon toteuttama jatkohanke jo alkaneelle kunnostustyölle. Hanke ylläpitää työalan tietotaitoa ja työllistää osaajia. Työt dokumentoidaan huolellisesti, ja julkaistu dokumentointiraportti hyödyntää jatkossa myös muita alan toimijoita. Hankkeen valmistuttua vaunua voidaan käyttää museojunaliikenteessä, joka tarjoaa matkustajille muistoja mieleen tuovia ja uusia elämyksiä tuottavia kokemuksia. Vapaaehtoisten osallistaminen hankkeeseen on tärkeää ja tarpeellista kalustoyksiköiden hoidon ja museojunaliikenteen tulevaisuuden kannalta.

Porvoon Museorautatie ry., Porvoo
Valmet Dm7/EFiab 1959–1962

Esitetään avustusta 1000 euroa ikkunaelementtien vaihtoon. Hankkeen hyväksytyt kokonaiskustannukset 2000 euroa.

Dm6 ja Dm7 (kansankielessä lättähattu) ovat VR:n käyttämiä Valmetin vuosina 1954–1963 valmistamia dieselmoottorivaunuja eli kiskobusseja. Dm6- ja Dm7-sarjat korvasivat valmistuessaan höyryveturivetoiset junat suurelta osin Suomen rautateiden paikallisliikenteessä. Lättähattukaluston merkitys suomalaisessa liikenne- ja kulttuurihistoriassa on valtaisa vaunujen oltua käytössä lähes koko Suomessa vuosikymmenten ajan. Avustettava kohde on tyyppilinen ja hyvin säilynyt kalustoyksikkö, jonka säilyttäminen käyttökunnossa on tärkeää. Porvoon Museorautatie on Suomen ainoa leveäraiteinen museorautatie, jolla lättähattut liikennöivät edelleen aidossa vanhanajan miljöössä.

Kyseessä on ikkunaelementtien kulumisen ja rikkoutumisen myötä tehtävä välttämätön toimenpide vaunujen kunnan, oikean ulkonäön ja matkustusmukavuuden säilyttämiseksi. Hanke on asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti rajattu ja suunniteltu. Toteutustavassa noudatetaan vanhoja VR:n ohjeita ja käytetyt materiaalit ovat samoja kuin alkuperäisesti käytetyt. Vanhoja ikkunoita on mahdollisuus kierrättää uusiolasiksi tai käyttää uudelleen toissijaisissa kohteissa. Uusittavat Ikkunat täyttävät työsuojelun ja käyttöturvallisuuden määräykset. Hanke työllistää valmistajan osalta erikoisosaajia.

Yhteisön toiminta on avointa ja tasa-arvoista. Kansalaisilla on mahdollisuus matkustaa lättähattulla, ja osallistua yhteisön jäsenenä kalustoyksiköiden huoltoon ja käyttöön. Museorautatie ympäristönä tarjoaa hyvät puitteet työharjoitteluun ja talkootyöhön. Porvoon Museorautatie on hyvä esimerkki kestävästä kulttuurimatkailutoiminnasta.

Rautatiemuseon Säätiö, Hyvinkää
Kansallisesti merkittävän historiallisen rautatiekaluston tietojen kerääminen ja julkaiseminen digitaalisesti

Esitetään avustusta 36 300 euroa maassamme säilyneiden kalustoyksiköiden inventointiin ja kerättyjen tietojen digitaaliseen julkaisemiseen. Hankkeen hyväksytyt kokonaiskustannukset 48 000 euroa.

Kansallisesti merkittävä historiallinen rautatiekalusto sijaitsee eri puolilla Suomea eri toimijoiden omistuksessa ja hallinnassa. Osa kalustosta kuuluu Suomen Rautatiemuseon kokoelmaan, mutta kansallisesti merkittävää historiallista rautatiekalustoa hallinnoivat ja omistavat myös lukuisat yhdistykset ja yksityiset tahot, jotka mm. harjoittavat museojunaliikennettä suurelle yleisölle sekä tekevät aktiivista, vapaaehtoistyövetoista kaluston entisöinti- ja kunnostustoimintaa.

Työalalla on kertynyt paljon tietoa aktiivisten harrastajatutkijoiden työn tuloksena. Historialliseen rautatiekalustoon liittyvä tieto ja asiantuntemus ovat hajallaan eri henkilöillä ja yhdistyksillä, museokokoelmissa, viranomaisrekistereissä sekä erilaisissa julkaisuissa ja digitaalisilla foorumeilla. Lähteiden hajanaisuus vaikeuttaa tiedon saavutettavuutta ja luotettavan tiedon löytämistä.

Hankkeessa kootaan kansallisesti merkittävän, eri puolella Suomea sijaitsevan historiallisen rautatiekaluston tiedot ja tuodaan ne digitaalisesti kaikkien saataville. Tiedon kokoaminen, tarkistaminen ja julkaiseminen kansallisella,

luotettavalla ja helposti saavutettavalla digitaalisella kanavalla palvelee tiedon hyödyntämistä eri tarkoituksiin. Kansallisesti merkittävä historiallinen rautatiekalusto omistajasta riippumatta luetteloidaan Suomen Rautatiemuseon kokoelmahallintajärjestelmään ja julkaistaan valtakunnallisessa Finna.fi-palvelussa.

Hanke toteutetaan yhteistyössä raideliikenteen kulkuvälineiden asiantuntijalautakunnan ja raideliikenteen harrastajayhdistysten kanssa. Hankkeessa sovitaan yhteisesti kriteerit historiallisen rautatiekaluston arvon määrittelylle ja niin sanotun kansallisen rautatiekalustokokoelman muodostamiselle. Harrastajakenttä sekä kalustoa omistavat ja hallinnoivat tahot osallistuvat kriteerien luomiseen. Hanketta koordinoi Suomen Rautatiemuseo.

Haapamäen museoveturiyhdistys ry., Haapamäki **Haapamäen veturitallin tallikaaren raiteiston kunnostus**

Esitetään avustusta hankkeen suunnitteluun ja valmisteleviin hankintoihin 6 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 12 000 euroa.

Haapamäen museoveturiyhdistyksen omistamaan Haapamäen varikkoon kuuluvat 16-pilttuinen veturitalli, museokaluston säilytysraiteet, kaksoisvahtitupa-tyyppinen asuinrakennus ja saunarakennus. Veturitallissa säilytetään yhdistyksen museovetureita ja kunnostetaan veturi- ja vaunukalustoa. Kohteet sijaitsevat RKY-alueella, ja ne on listattu sopimukseen valtakunnallisesti merkittävien asema-alueiden suojelusta (Rautatiesopimus 1998).

Haapamäki on maamme suurin liikennekelpoisen leveäraiteisen rautatien museokaluston keskittymä. Museojunaliikenteen suurena ja monipuolisena keskusvarikkona Haapamäen veturitallien arvon ja merkityksen voi todeta olevan valtakunnallinen. Tallikaaren kiskotuksen kunnostus on edellytys kohteen ja kaluston käytölle. Toteutuessaan hanke varmistaa kohteen ja kaluston asianmukaisen käytön jatkumisen.

MAANTIELIIKENNE (14 kpl)

Blomqvist Carl-Johan, Parainen **Teijo 2-akselinen perävaunu 1963**

Esitetään perävaunun entisöintiin 12 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 24 000 euroa.

Wihuri Oy Teijon tehtaiden valmistama irtosementin kuljetukseen tarkoitettu perävaunu. Teijon Tehtaat valmistivat irtosementin kuljetukseen tarkoitettuja perävaunuja vain viisi kappaletta, joista kyseinen metsästä sattumalta löydetty yksilö on ainoa entisöintikelpoinen aihio. Kotimaisen tehtaan tuote, jolla valtakunnallista merkitystä aikakautensa kuvana. Betonin käyttö moniin eri tarkoituksiin kasvoi juuri 1960-luvun alussa, ja kyseisen perävaunun ensimmäinen omistaja Lohjan kalkkitehdas oli alan suuria toimijoita. Toimintakuntoinen sementinkuljetuksen ajoneuvoyhdistelmä tallentaa ja säilyttää elävänä liikenteen ja teollisuuden kulttuuriperintöön liittyvän kokonaisuuden.

Suhteellisen ehyenä säilynyt mutta rappeutunut kohde perustellusti restauroidaan vastaamaan käyttöjakson aikana vallinnutta olomuotoa. Hanke on esimerkillisesti suunniteltu, valmisteltu ja budjetoitu.

Kohde on hankesuunnitelman mukaan laajalti nähtävissä ja koettavissa. Tietoa ylläpidetään ja jaetaan sosiaalisessa mediassa. Tiedon tallentaminen ja ammatillinen peruskoulutus ilmenevät hakemuksesta. Kohteen hoitoon ja käyttöön voi tutustua ja erikseen sopimalla myös mahdollisuus osallistua. Kohteen hoito ja käyttö tarjoaa mahdollisuuden työharjoitteluun, työssäoppimiseen tai vapaaehtoistoimintaan.

Mercedes-Benz 300 4 d sedan 1952

Esitetään ajoneuvon peltitöihin, maalaukseen, tekniikkaan ja sisustukseen 10 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 20 000 euroa.

Ajoneuvon historia on hyvin tiedossa, ja sillä on vähintään maakunnallista merkitystä varsinkin ajoneuvon ensimmäisen omistajan Rettigin perusteella. Lähde- ja dokumentaatioarvo on kiitettävä. Hanke on hyvin suunniteltu, valmisteltu ja budjetoitu. Suunnitellut toimenpiteet ovat käyttökuntoa ajatellen välttämättömiä.

Ajoneuvo on hankkeen valmistuttua nähtävillä automuseossa ja lisäksi aktiivisessa käytössä osallistuen tapahtumiin, jossa sen voi nähdä ja kokea. Kohteen historiaan, käyttöön ja hoitoon liittyvää tietoa tallennetaan ja jaetaan avoimesti. Hakemuksen kohteena oleva hanke työllistää suoraan ja välillisesti työalan paikallisia erikoisosaajia. Työssäoppimismahdollisuudet sekä kulttuurimatkailun edellytykset on esitetty hakemuksessa uskottavalla tavalla.

Kaikissa työvaiheissa käytetään asianmukaisia suojarusteita ja noudatetaan työturvallisuusmääräyksiä. Vanhat pellit kierrätetään uusiokäyttöön. Akku, vanhat renkaat ja muut jätteet kierrätetään kierrätyskeskukseen tai toimitetaan laillisille jätteenkäsittelylaitoksille. Ajoneuvo pintakäsitellään hyväksytyillä maaleilla, ylimääräiset jättemaalit tislataan ja eritellään. Ajoneuvon käyttö ja hoito tulee olemaan FIVA sopimuksessa esitettyjen periaatteiden mukaista.

Kekäläinen Antti, Juankoski
Chevrolet HS157 kuorma-auto 1938

Esitetään ajoneuvon maalaukseen, tekniikkaan ja sisustukseen 9 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 18 000 euroa.

Sodan käynyt yksilö, suomalaisittain keskeinen kuorma-automalli, jonka historia on selvitetty poikkeuksellisen ansiokkaasti.

Jatkoa vuonna 2021 alkaneelle hankkeelle. Aineellisen todistusvoimaisuuden kannalta valittu restaurointitapa on ongelmallisesti poistanut pääosan ajoneuvon elinkaareen liittyvistä kerroksista. Tehty ratkaisu on sinänsä ymmärrettävä omistajan tavoitteista lähtien. Kohde kuitenkin dokumentoitiin tarkasti ennen hankkeen aloittamista.

Hyvin suunniteltu, valmisteltu ja budjetoitu hanke. Kohde on aktiivisessa käytössä ja osallistuu tapahtumiin, jossa sen voi nähdä ja kokea. Kohde ja siihen liittyvä tietoa on avoimesti saatavissa ja tietoja pidetään ajan tasalla. Kohteen käyttöön ja hoitoon liittyen tuotetaan tallennettua tietoa projektin Facebook-sivuille. Työalakohtainen elinikäinen oppiminen ja tiedon välittäminen ilmenevät hakemuksesta. Hankkeella on laajat erityisosaamista työllistävät vaikutukset ja ajatukset mm. työharjoittelusta ovat uskottavia. Tapahtumakäytön voi ajatella tässä tapauksessa tukevan myös kulttuurimatkailua.

Lällä Ari-Pekka, Pirkkala
Mercedes-Benz 170 DS 1952

Esitetään ajoneuvon maalaukseen 2 600 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 5200 euroa.

Ajoneuvon malli, aikakausi ja tiedossa oleva käyttö- ja omistushistoria huomioiden on perusteltua katsoa, että kohteella on valtakunnallisesti erityistä arvoa.

Hanke on hyvin suunniteltu, valmisteltu ja budjetoitu, erityisosaamisen työllisyysvaikutus ja kulttuurimatkailun tukeminen näytetään hakemuksessa toteen. Kohteen käyttöön ja hoitoon liittyen tuotetaan tallennettua tietoa, hankkeeseen liittyy myös työalan oppilaitosyhteistyötä. Ajoneuvon hoidossa ja käytössä huomioidaan kohteen elinkaaren kannalta tarkoituksenmukaisia ympäristökuormitusta vähentäviä ratkaisuja. Vilkas tapahtumakäyttö ja tiedon avoimuus ilmenevät hakemuksesta. Mikäli suunniteltu tapahtumakäyttö toteutuu auton taksikäyttöä kunnioittavalla tavalla, on perusteltua ajatella, että siihen liittyy myös erityisten aineettomien arvojen säilyttämistä.

Chevrolet Styleline De Luxe 1951

Esitetään ajoneuvon korin kunnostukseen ja maalaukseen 8 200 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 16 200 euroa.

Aikanaan yleinen malli, joka on tullut käytettyä Karlstadista Ruotsista Suomeen heinäkuussa 1961 Kokkolaan. Poistettu rekisteristä 1970.

Hyvin rajattu ja selkeästi ilmaistu hanke, jossa palautetaan kohteen käyttökunto. Hanke työllistää suoraan tai välillisesti erikoisosaajia Työalan osaamisen kehittäminen ja liittyminen ammatilliseen opetukseen sekä tiedon välittäminen ilmenevät kaikki hakemuksesta. Kohteeseen tutustuminen on esitetty uskottavasti ja osallistuminen lienee ainakin jossain määrin mahdollista yhdistystoiminnan puitteissa. Kohde ja siihen liittyvä tietoa on avoimesti saatavissa. Kohteen

hoito ja käyttö tarjoaa mahdollisuuden työharjoitteluun, työssäoppimiseen tai vapaaehtoistoimintaan. Hankkeen valmistuttua kohde on aktiivisessa käytössä osallistuen tapahtumiin, joissa sen voi nähdä ja kokea.

Nuutinen Pekka, Suonenjoki

Volvo FG LV-127 D Kuorma-auto 1942

Esitetään ajoneuvon hytin sisustukseen ja maalaukseen sekä uuden lavan ja häkäkaasulaitteiston asentamiseen 5 600 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 11 200 euroa.

Hakemuksessa esitetään seikkaperäisesti ajoneuvon kiinnostava suomalainen käyttö- ja omistushistoria. Kuorma-auto tullut uutena G.A.Serlachiuksen käyttöön Jyväskylän Kankaan paperitehtaalte, siirretty lähes välittömästi rintamakäyttöön. Vuonna 1943 asennettu puukaasulaitteisto, josta luovuttu 1947. Palautettu puukaasuautoksi 1970-luvulla, uudelleen rekisteröitynä lajissaan Suomen ensimmäinen. Ajoneuvon voidaan katsoa olevan valtakunnallisesti arvokas.

Hyvin suunniteltu, valmisteltu ja budjetoitu hanke, jossa varmistetaan kohteen säilyminen käyttökunnossa historiallisia arvoja ja merkityksiä vaarantamatta. Hakemuksen kohteena oleva hanke työllistää suoraan tai välillisesti työalan erikoisosaajia.

Kohteen käyttöön ja hoitoon liittyen tuotetaan tallennettua tietoa. Hankkeen valmistuttua kohde on aktiivisessa käytössä ja osallistuu tapahtumiin, jossa sen voi nähdä ja kokea. Annettujen tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että auton toiminnallisuuteen, käyttövoimaan ja käyttöön liittyvään osaamiseen kuuluvia arvoja tullaan vaalimaan asianmukaisesti. Puukaasuauton käyttö tapahtumissa voi parhaimmillaan tuottaa työtapojen ja materiaalien kautta uudenlaisen kiinnostuksen kyseistä tekniikkaa kohtaan.

Nääppä Jouni, Lempäälä

Ford Taunus G73A Cabriolet 1951

Esitetään ajoneuvon katon kunnostukseen 1 600 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 3200 euroa.

Todennäköisesti ainoa Taunus G73A Cabriolet -malli Suomessa. Tarkkoja valmistusmääriä ei tiedossa, mutta saksalaislähteiden mukaan kyseisiä cabriolet -malleja oli valmistettu noin 70kpl. Auto on mallina sinänsä kuriositeetti, mutta auton suomalainen tarina ilmentää kiinnostavalla tavalla 1950-1970 -luvuilla vallinneita olosuhteita ja tapoja. Pitkä suomalainen tarina, lähtökohdat huomioiden, tekevät kohteesta jopa valtakunnallisesti arvokkaan.

Hyvin rajattu ja esimerkillisesti suunniteltu, valmisteltu ja budjetoitu hanke, jolla varmistetaan kohteen käytettävyyys. Erikoisosaamista työllistävä vaikutus ilmaistaan hakemuksessa. Ajoneuvon hoidossa ja käytössä huomioidaan kohteen elinkaaren kannalta tarkoituksenmukaiset ympäristökuormitusta vähentävät ratkaisut kuten kierrätys, uusiokäyttö ja kompensointi. Hankkeen valmistuttua ajoneuvo on aktiivisessa käytössä ja se osallistuu tapahtumiin, joissa sen voi nähdä ja kokea. Kohde ja siihen liittyvä tietoa on avoimesti saatavissa ja tietoja pidetään ajan tasalla.

Paavola Juha, Hillsboro OR. USA

Velie 60 henkilöauto 1926

Esitetään ajoneuvon jäähdyttäjän ja puskurien pinnoittamiseen 3 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 6000 euroa.

Harvinainen merkki ja malli, jolla on ikänsä, tunnetun historiansa ja eheydensä takia valtakunnallisesta arvoa.

Perusteltu ja selkeästi kuvattu hanke, joka varmistaa ajoneuvon esimerkillisen hoidon ja käytän jatkumon. Hakemuksen kohteena oleva hanke työllistää suoraan tai välillisesti työalan erikoisosaajia.

Tapahtumiin osallistuminen sekä tiedon tallentaminen ja avoin jakaminen ilmenevät hakemuksesta. Kohteen hoidossa ja käytössä huomioidaan kohteen elinkaaren kannalta tarkoituksenmukaiset ympäristökuormitusta vähentävät ratkaisut kuten kierrätys, uusiokäyttö ja kompensointi. Hoidosta ja käytöstä vastaavat toimijat noudattavat työalan kansainvälisiä ja kansallisia suosituksia ja sopimuksia. Yhteisöllisyys toteutuu kohteeseen tutustumisen osalta, myös automuseoihin liittyvä kulttuurimatkailu on huomioitu

Perkola Tuukka, Orivesi
Studebaker President ES 1927

Esitetään ajoneuvon alustan, moottorin, jäähdytyksen ja voimansiirron kunnostukseen 6 800 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 13 600 euroa.

Auton elinkaaresta ja suomalaisesta omistus- ja käyttöhistoriasta esitetään monipuoliset ja kiinnostavat tiedot. Autolla on epäilemättä suuri paikallinen, mutta myös valtakunnallinen arvo historiansa ja eheydensä kautta.

Hankkeessa kohde lähinnä palautetaan käyttökuuntoon, mutta hankesuunnitelma antaa vahvoja viitteitä historiallisten arvojen kunnioittamisesta työmenetelmissä. Hanke on todella huolellisesti valmisteltu. Erikoisosaamisen työllisyysvaikutukset sekä harjoittelumahdollisuudet tuodaan hakemuksessa hyvin esille.

Oppilaitosten hyödyntäminen, tiedon tallentaminen ja välittäminen sekä työalan osaamisen säilyttäminen on esitetty hyvin pohditussa muodossa. Kohteeseen tutustuminen on esitetty selkeästi ja kohteen elinkaaren alkuvaiheen kulttuuriympäristöä on pohdittu kiinnostavalla tavalla. Vastuulliseen kuluttamiseen ja kohteen käyttöön liittyviin arviointikriteereihin on vastattu hyvin seikkaperäisesti. Kohteen hoidosta ja käytöstä vastaavat noudattavat työalan kansainvälisiä ja kansallisia suosituksia ja sopimuksia.

Rajalampi Jukka, Kaivanto
Chevrolet Master de luxe business coupe 1938

Esitetään ajoneuvon sisustukseen 1700 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 3200 euroa.

Kohteella on ikänsä ja mallinsa myötä vähintään alueellista tai maakunnallista arvoa, mutta se on myös valtakunnallisesti noteerattu lehdistössä jo vuosikymmeniä sitten.

Hyvin perusteltu, rajattu ja uskottavalla tavalla suunniteltu hanke, joka palauttaa kohteen käyttökuunnon. Hanke työllistää suoraan tai välillisesti työalan erikoisosaajia. Valmistuttuaan kohteen on tarkoitus olla aktiivisessa käytössä ja osallistua tapahtumiin, jossa sen voi nähdä ja kokea. Kohteen hoitoon ja/tai käyttöön liittyy ammatillista peruskoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta tai muuta työalan oppilaitosyhteistyötä. Kohteen käyttöön ja hoitoon liittyen tuotetaan tallennettua tietoa.

Rauhaniemi Jukka, Tammela
Chevrolet linja-auto 1928

Esitetään linja-auton korin ja tekniikan entisöintiin 10 900 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 21 800 euroa.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella kohteella on hyvin suuri paikallinen ja alueellinen merkitys. Lisäksi sillä voi katsoa olevan valtakunnallista merkitystä oman aikansa tyyppisenä ajoneuvona, jollaiset ovat lähes täydellisesti hävinneet.

Hyvin suunniteltu, valmisteltu ja budjetoitu hanke palauttaa kohteen käyttökuunnon toteuttamiskelpoisella tavalla. Hanke työllistää erikoisosaajia, myös ammatillisen koulutuksen tukeminen sekä tiedon välittäminen on kuvattu uskottavalla tavalla.

Kohteen käyttö erilaissa tapahtumissa tulee olemaan aktiivista ja avointa. Kohteeseen tutustuminen, käyttöön osallistuminen kyydein sekä hoitoon osallistuminen talkootöinä on tuotu esiin selkeästi. Hakemuksesta käy myös ilmi, että kyseinen linja-auto elävänä kulttuuriperintöobjektina on keskeinen osa entistä ja nykyistä kulttuuriympäristöään. Kohteen hoito ja käyttö luo, ylläpitää tai kehittää kestävästä kulttuurimatkailusta vaalien liikenteen, liikennöitsijän ja kulttuuriympäristöjen arvoja elävällä tavalla. Kohteen hoidosta ja käytöstä vastaavat noudattavat työalan kansainvälisiä ja kansallisia suosituksia ja sopimuksia.

Rehula Matti, Noormarkku

G. W.Wulffin valmistama hevosvetoinen henkilökuljetusvaunu 1900–1910

Esitetään vaunun entisöintiin alkuperäistä vastaavaan käyttökuntoon 2 500 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 5000 euroa.

Turkulaisen Wulffin ajokalutehtaan 1900-luvun alussa valmistamat hevosvaunut, jotka hankittiin uutena entiselle Otavan koulutilalle. Vaunuja käytettiin henkilökuljetuksiin ja vierasryhmille tilan esittelyä varten. Vaunut on oman aikakautensa henkilökuljetuksiin varta vasten tehty, ja ne kertovat omaa tarinaansa henkilökuljetuksen historiasta sekä nopeasta kehitymisestä 1900-luvun Suomessa. Vaunuilla on valtakunnallista merkitystä suomalaisen ajoneuvoteollisuuden tuotteena ja toisaalta osana koulutilajärjestelmää, jolla pyrittiin levittämään nykyaikaista maataloustietämystä tuolloin lähes täysin agraarisessa maassa.

Hanke on hyvin suunniteltu ja selkeästi esitetty. Esitetyillä toimenpiteillä varmistetaan kohteen säilyminen käyttökunnossa historiallisia arvoja ja merkityksiä vaarantamatta. Vaunut ovat aktiivisessa käytössä ja niillä osallistutaan tapahtumiin, joissa vaunut voi nähdä ja kokea. Kohde ja siihen liittyvä tietoa on avoimesti saatavissa ja tietoja pidetään ajan tasalla. Kohteen käyttöön ja hoitoon liittyvän työalakohtaisen osaamisen säilyttäminen ja tiedon välittäminen ilmenevät hakemuksesta. Hanke tukee erikoisalan työllisyyttä, vapaaehtoistoimintaa ja kulttuurimatkailua.

Sippola Noora, Pernaa

Duc-Phaenton mallinen hevosvetoinen vaunu 1850–1860

Esitetään vaunun entisöintiin alkuperäistä vastaavaan käyttökuntoon 2 400 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 4800 euroa.

Vaunut on hankkinut yksi Tampellan perustajista, tehtailija Gustaf August Wasastjerna Östermyran kartanoon Seinäjoen Törnävälle. Kohteella on valtakunnallista merkitystä hyvin tunnetun historiansa ansiosta.

Hankesuunnitelma on suppeahko mutta uskottava. Suunniteltu restaurointityö poistaa pääosin kohteen pitkän elinkaaren myötä syntyneet kerrostumat, mutta myös vauriot. Kohteen yleinen kunto vaikuttaa hakemuksen perusteella sen verran rappeutuneelta, että suunnitellut entisöintityöt ovat kaikesta huolimatta perusteltuja ja hyvin harkittuja. Hankkeella on erikoisalan työllisyyttä ylläpitävä vaikutus. Restaurointiin ja kohteen hoitoon liittyvää tietoa tallennetaan, ja hankkeen etenemisestä jaetaan tietoa sosiaalisessa mediassa. Hankkeen valmistuttua vaunuihin voi tutustua hevosajoneuvotapahtumissa.

Turun kaupunki

Kirjastoauto Ford Thames Trader 40 1961

Esitetään ajoneuvon 3D-rakennemallinnuksen teettämiseen ja entistämissuunnitelman tekemiseen 5000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 10 000 euroa.

Suomen ensimmäinen kirjastoauto (1961 – 1975), sen jälkeen käytössä matkailuautona (1975 – 1987) ja kalamajana (1987 – 2001). Vuonna 2001 ajoneuvo pelastettiin Turun kaupunginkirjaston tiloihin, joissa se on odottanut entisöintiään.

Kohteella on erittäin suuri paikallinen merkitys osana Turun kirjastolaitosta. Myös toimialan historiallinen arvo ensimmäisenä tarpeiden mukaisesti valmistettuna kirjastoautona on suuri, minkä takia kohde on myös valtakunnallisesti merkittävä. Ajoneuvosta on jo tähän mennessä julkaistu paljon tietoa niin sähköisesti kuin kirjoina.

Avustettavassa hankkeessa sovelletaan uudenlaisia menetelmiä ja työaloja, joilla jo kadotettu arvo (korirakenne, mitat) palautetaan ja pystytään toisintamaan, samalla säilyttäen sen, mikä alkuperäisestä materiaalista on jäljellä. Hanke on hyvin ja monipuolisesti valmisteltu osaksi laajaa ja haastavaa entisöintihanketta, jonka tavoitteena on palauttaa kohde käyttökuntoon. Nyt haettava avustus työllistää erikoisosaamista, mutta edellyttää myös vapaaehtoistyötä

Valmistuttuaan kohde on aktiivisessa käytössä ja osallistuu tapahtumiin, jossa sen voi nähdä ja kokea. Suunnitelman mukaan kirjastoautoon laitetaan ne varusteet kirjat, joita siinä oli 1960-luvun alussa.

Kohde ja siihen liittyvä tietoa tallennetaan, tietoa on avoimesti saatavissa ja tietoja pidetään ajan tasalla. Kenellä tahansa on mahdollisuus osallistua kohdetta ylläpitävän ja käyttävän yhteisön toimintaan. Hanke tuottaa työmenetelmiä alakohtaisen osaamisen tukemiseksi. Kohteen hoitoon ja käyttöön liittyy työalan oppilaitosyhteistyötä.

Kohteeseen tutustuminen ja sen hoitoon ja käyttöön osallistuminen on hyvin avointa. Toimivana menneisyyden kirjastoautona kirjoineen ja työmenetelmineen auto tulee muodostamaan oman erityisen rajatun kulttuuriympäristönsä. Kohteen käyttö luo, ylläpitää ja kehittää kestävästä kulttuurimatkailua. Kohteen hoidosta ja käytöstä vastaavat noudattavat työalan kansainvälisiä ja kansallisia suosituksia ja sopimuksia.

VESILIKENNE (7 kpl)

Korhonen Veli Matti, Hamina

Moottorivene Målen 1938

Esitetään aluksen rungon, kannen ja koneen kunnostukseen 1900 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 3800 euroa.

Harvinaisen alkuperäisenä säilynyt Kristiinankaupungin veneveistämöllä vuonna 1938 valmistunut moottorivene. Veneessä on alkuperäistyyppinen Wikström moottori. Hyvin suunniteltu rajattu hanke, jolla varmistetaan aluksen säilyminen käyttökunnossa.

Korpikallio Pekka, Anttola

Asuntolotja Loviisa 1938

Esitetään aluksen rungon ja kannen kunnostukseen 30 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 60 000 euroa.

Loviisa-asuntoproomu on rakennettu vuonna 1938 Enso-Gutzeitin Laitaatsillan telakalla Savonlinnassa. Sen käyttötarkoitus oli toimia uivana asuntoproomuna, mikä siirrettiin savotalta toiselle kohteisiin, joissa ei ollut tukkikämppeä tai muuta majoitusta. Ainoa maassamme säilynyt asuntoproomu, joka on paikallisille tärkeä osa alueen identiteettiä.

Laaja mutta aluksen säilymisen kannalta tärkeä hanke, jolla on työllistävä vaikutus omalla alueellaan. Projekti dokumentoidaan ja tietoa jaetaan verkossa sekä sosiaalisessa mediassa. Halukkailla on mahdollisuus tutustua hankkeeseen sen eri vaiheissa Anttolan telakalla.

M/s Suukko II ry, Helsinki

Reposaaren telakan kunnostus

Esitetään Reposaaren konepajan vetotelakan telakkavaunujen kunnostukseen 10 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 20 000 euroa.

Reposaaren korjaus- ja huoltotelakka on viimeinen osa, joka on säilynyt hyvin tunnetun Reposaaren konepajan toiminnasta. Konepajalla rakennettiin ensin sotakorvauslaivoja ja myöhemmin 1960-luvulla mm. merivoimien ja Merenkulkuhallituksen aluksia.

Telakka sopii 50-200 tonnisten, pituudeltaan 20-45 metrinen alusten huolto- ja korjaustelakointiin. Tyypillinen telakoitava alus on yksityis- tai yhdistyskäytössä oleva vanhempi teräs- tai puualus. Telakalla on valtakunnallista merkitystä, koska vastaavat toimivat pientelakat ovat kadonneet Suomen rannikoilta.

Telakkavaunujen kunnostus on edellytys toiminnan jatkumiselle varmistuen myös telakointiin liittyvän hiljaisen tiedon säilymisen. Välillisesti telakkatoiminta varmistaa myös teräs- ja puualusten korjaamiseen liittyvän ammattitaidon säilymisen.

Tapio Lehtinen Sailing Oy, Helsinki
Swan 55 Galliana 1970

Esitetään aluksen kannen kunnostukseen 20 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 40 000 euroa.

Nautorin tehtailla Pietarsaaressa 1970 vesille laskettu sarjavalmisteinainen valtamerikelpoinen purjeverene, jonka historia on dokumentoitu kattavasti. Kunnostushanke on erittäin hyvin suunniteltu, ja hanke työllistää useita työalan ammattilaisia.

Vene on osallistunut ja tulee osallistumaan näkyvästi purjehdustapahtumiin. Tietoa veneestä on avoimesti saatavilla, purjehdustoiminta on avointa ja tasa-arvoista. Kohteen hoitoon ja käyttöön liittyy aktiivista koulutusta ja tietoa tallennetaan ammattitaitoisesti. Veneen hoito ja käyttö tarjoavat mahdollisuuden vapaaehtoistoimintaan. Kohteen käyttö ylläpitää ja kehittää kestävästä kulttuurimatkailua

Veneen huomattavin arvo ja merkitys on sen asianmukainen käyttö ja hoito. Vene osallistuu vuonna 2023 järjestettävään Ocean Globe Race maailmanympäripurjehduskilpailuun 12-hengen nuorisomiehistöllä. Kyseessä on ns. retrokilpailu, joka edellyttää osallistuvien veneiden olevan rakennettu ennen vuotta 1973. Purjehdushankkeella on useita julkisuuteen ja nuorisotyöhön liittyviä positiivisia vaikutuksia.

Pargas Retro Cars rf, Parainen
Hydrokopteri NE Amphibian 3000 1971

Esitetään hydrokopterin tekniikan, korin, hallintalaitteiden ja sisustuksen kunnostukseen 2 500 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 5 000 euroa.

Vuonna 1971 Nils Erikssonin Konepajalla Paraisilla rakennettu kelirikkoalus, joka on rakennettu ajamaan vedessä, maassa ja jäällä. Suomalaisten museoiden kokoelmissa on muutamia hydrokoptereita, mutta käyttökuntoisina ei ole säilynyt yhtään yksilöä.

Hyvin suunniteltu hanke, joka työllistää alan erikoisosaajia. Hankkeessa on mukana myös oppilaitosyhteistyötä. Yhdistys tarjoaa kaikille kiinnostuneille mahdollisuuden osallistua kohteen entisöintiin ja hoitoon. Kohdetta esitellään messuilla ja erilaissa työnäytöksissä. Kohteen historiaa ja kunnostushanketta esitellään verkossa ja sosiaalisessa mediassa.

Reunanen Ari, Vanhalinna
Höyryhinaaja Armas 1908

Esitetään aluksen höyrykattilan ja rungon kunnostukseen 26 000 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 52 000 euroa.

Höyryhinaaja armas on rakennettu 1908 Paul Wahl & Co tehtaalla Warkaudessa. Aluksella on ollut merkittävä rooli Itä-Suomen ja Kymenlaakson metsäteollisuuden varhaishistoriassa. Alus on lajinsa tyyppinen edustaja ja suurista Saimaan linjahinaajista alkuperäisimpänä säilynyt. Armas on laajalti tunnettu alus myös sillä tehdyn nuorisotyön ansiosta.

Hyvin suunniteltu hanke, jolla varmistetaan kohteen käyttöönotto. Alus osallistuu tapahtumiin, ja siihen voi sovitusti tutustua myös eri satamissa. Kohteen käyttöön ja hoitoon liittyy vapaaehtoistyötä, koulutustoimintaa ja oppilaitosyhteistyötä. Alus käyttää ainoastaan uusiutuvaa polttoainetta, ja lähes kaikki käytettävät tekniset varaosat ovat kierrätettyjä ja kunnostettuja.

Suomen merihistoriallinen Purjelaivayhdistys ry, Helsinki
Kuunari Jan Mayen 1914

Esitetään aluksen rungon ja kannen kunnostukseen 23 500 euroa. Hyväksytyt kokonaiskustannukset 47 000 euroa.

Vuonna 1914 Tanskan Frerikshavnissa rakennettu kuunari, joka jäi kiinni pirtun salakuljetuksesta vuonna 1928. Suomen valtio takavarikoi aluksen, ja alkoi käyttää sitä liikkuvana merivartioasemana sekä rajavartioston partioaluksena. Valtio myi aluksen 1957, minkä jälkeen sitä käytettiin kalastusaluksena, rahtiliikenteessä ja vuodesta 1969 lähtien asuntolaivana.

Suunnitellut korjaukset ovat tärkeitä aluksen säilymiselle kulkukuntoisena, hankesuunnitelma laadittu oikeassa suhteessa aluksen muuhun korjaustarpeeseen. Hanke työllistää alan osaajia Suomenlinnan telakalla säilyttäen ja jakaen työalan osaamista. Hankkeessa on mukana vapaaehtoistyön ja harrastamisen elementtejä, kiinnostuneille tarjotaan myös mahdollisuus päästä mukaan laivan käyttöön hankkeen valmistuttua. Tietoa aluksen historiasta ja hankkeesta jaetaan verkossa ja sosiaalisessa mediassa. Yhdistyksen toiminta on avointa ja tasa-arvoista.